

stwa wspólnie z J.M. Szymusiakiem i *Słownika wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa Wschodu*) oraz twórcą i redaktorem serii patrystycznych (m.in. „Ojcowie Żywi” – 17 tomów); to on zapoczątkował poważne badania w Polsce na trzech polach literatury wczesnochrześcijańskiej: nad apokryfami Nowego Testamentu (które pod jego redakcją prawie wszystkie już zostały przełożone na j. polski), nad monastycyzmem wczesnochrześcijańskim (jest twórcą i redaktorem serii „Źródła Monastyczne” – 34 tomy) i nad poezją wczesnochrześcijańską (opublikował 3 tomy „Muzy chrześcijańskiej”). Te i inne liczne publikacje patrystyczne oraz działalność w propagowaniu nauki Ojców Kościoła i organizowaniu naukowego życia patrystycznego (m.in. stworzył w Warszawie Zakład z największą specjalistyczną biblioteką patrystyczną w kraju) czynią go w najwyższym stopniu godnym przyznania mu Księgi Pamiątkowej. Koledzy, przyjaciele i uczniowie, chcący wziąć udział w realizacji przyznanej Księgi, proszeni są o nadsyłanie swych przyczynków naukowych (do 12 stron) z obcojęzycznym streszczeniem (dyskietka + 1 wydruk komputerowy) do końca maja (cudzoziemcy do końca października 2006 roku na adres Zakładu: ul. Chopina 29/5A, 20-023 Lublin lub e-mail: voxpatr@kul.lublin.pl.

12. „VOX PATRUM”

PONOWNIE WŚRÓD NAJWYŻEJ PUNKTOWANYCH CZASOPISM

Miło jest nam poinformować naszych Czytelników, że w ostatnim rankingu publikacji naukowych, ogłoszonym 7 października 2005 r. przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę (Dz. U. Nr 161, poz. 1359), „**Vox Patrum**” spośród czasopism teologicznych znalazło się **w gronie czterech najwyżej punktowanych**, obok „Roczników Teologicznych” (Lublin), „Collectanea Theologica” (Warszawa) i „Liturgia Sacra” (Opole).

Z innych czasopism, zaliczanych przez byłą zespół KBN do Nauk Humanistycznych (H-01) i publikujących niekiedy artykuły z zakresu tematyki wczesnochrześcijańskiej i starożytnej, na liście podobnie wyróżnionych znalazły się m.in. „Eos”, „Studia Norwidianna”, „Kwartalnik Filozoficzny”, „Kwartalnik Historyczny”, „Studia Mediewistyczne”, „Studia Źródłoznawcze”, „The Journal of Juristic Papyrology”, „Roczniki Historyczne” i „Przegląd Orientalistyczny”.

13. BIBLIOGRAFIA POLSKICH PRZEKŁADÓW PATRYSTYCZNYCH

W najbliższych tygodniach pojawi się na półkach księgarskich długo oczekiwana *Bibliografia patrystyczna (1901-2004). Polskie tłumaczenia tekstów starochrześcijańskich pierwszego tysiąclecia*, autorstwa Wojciecha Stawiszyńskiego, wydana nakładem Wydawnictwa „Homini”. Jest to bibliograficzna mapa o skali pozwalającej zajrzeć w najbardziej nawet ukryte zakamarki polskiej patrologii. Wykonana z dokładnością i precyzją właściwą benedyktyńskim maurynom, odnotowuje ponad 13 tysięcy polskich przekładów dzieł patrystycznych, wykonanych w ciągu XX wieku. Spisy bibliograficzne zazwyczaj cieszą się tyleż wielką estymą, co niewielkim zainteresowaniem. W tym wypadku powinno być inaczej. Patrolodzy, historycy, archeologowie, teologowie i filozofowie powinni szukać tu przekładów inspirujących lub weryfikujących ich badania, autorzy i tłumacze wszelkiego

rodzaju prac (łącznie z beletrystyką czy publicystyką) odnoszących się do chrześcijańskiego antyku – odruchowo sprawdzać, czy przywoływane przez nich dzieło nie istnieje w polskim tłumaczeniu. Osobnym *opusculum* w tym monumentalnym *opus* jest spis wydań zbiorczych, serii patrystycznych, edycji monograficznych, zamieszczony na początku jako „Spis skrótów”. Lektura *Bibliografii patrystycznej* napawa optymizmem – wykazuje, że kondycja i zakres polskich badań nad antykiem chrześcijańskim jest dobra, a jeśli spojrzeć na nią dynamicznie, zdecydowanie nabiera tempa i rozmachu. Łącznie ze stronami internetowymi prowadzonymi przez polskich patrologów: ks. Henryka Pietrasa, ks. Rafała Zarzecznego, ks. Jana Słomki, którzy bazują na zbiorach ks. Stanisława Longosza, przygotowujących integralną *Polskojęzyczną bibliografię antyku chrześcijańskiego (1890-2005)*, obejmującą nie tylko patrystyczne przekłady, ale również opracowania i prace dyplomowe, a której próbki były publikowane w: Sz. Pieszczoch, *Patrologia. Działalność Ojców*, Gniezno 1994, 201-281 + I-XXIV oraz w „Vox Patrum” 18 (1998) t. 34-35, 575-606 (św. Ambroży), 23 (2003) t. 44-45, 521-623 (św. Augustyn), 24 (2004) t. 46-47, 705-714 (św. Grzegorz Wielki), tworzy kompendium wiedzy o stanie i kierunkach rozwoju polskiej myśli patrystycznej. Wydawcy publikacji proszą uprzejmie zainteresowanych o zgłaszanie chęci jej zakupienia, w celu ustalenia wysokości nakładu książki.

14. W programie Zjazdu Misjonarzy Krajowych, obradujących 21-22 IX 2004 r. w Warszawie na temat: **Rodzina chrześcijańska – dobrą nowiną na trzecie tysiąclecie II**, przewidziano również referat z dyskusją pt. *Rodzina wczesnochrześcijańska kościołem domowym*, który wygłosił ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz (KUL).

15. Podczas sesji poświęconej pamięci **Doc. dra Tadeusza Dobrzeńckiego**, obradującej 16-17 marca 2005 r. w Muzeum Narodowym w Warszawie, wśród 27 przewidzianych prelekcji znalazło się również kilka, które mogą zainteresować badacza antyku chrześcijańskiego: ks. prof. dr hab. M. Starowieyski (Warszawa) – *Postać świętego Jana Ewangelisty w apokryfach*; prof. dr S. Jakobielski (Warszawa) – *Klasztor Świętej Trójcy w Starej Dongoli (Sudan)*; dr M. Martens-Czarnecka (Warszawa) – *Malarstwo w klasztorze Świętej Trójcy w Starej Dongoli*; mgr B. Rostkowska (Warszawa) – *Maryja – Matką Boga. Przyczynek do ikonografii maryjnej w katedrze w Faras*; dr T. Gołgowski (Warszawa) – *Liturgia nubijska*; prof. dr P. Skubiszewski (Warszawa) – *Maestas Domini w badaniach Tadeusza Dobrzeńckiego*; prof. dr L. Kajzer (Łódź) – *Tadeusz Dobrzeński w refleksji archeologa*.

16. Podczas **jubileuszowych obchodów 40-lecia Instytutu Historii Kościoła KUL** 25 maja 2005 r. wśród prezentacji działalności jego katedr w tym okresie, Katedrę Historii Kościoła w Starożytności omawiał ks. prof. dr hab. M. Szram, a Katedry Patrologii – ks. prof. dr hab. F. Drączkowski i ks. prof. dr hab. J. Pałucki.

17. W czasie sesji naukowej pt. **Aniołowie w paulińskiej tradycji i pobożności**, organizowanej 14 IV 2005 r. przez Klasztor Paulinów „Na Skałce” w Krakowie, wśród 5 przewidzianych prelekcji znalazły się również dwie patrystyczne: o. prof. dr hab. B. Degórski (Angelicum, Rzym) – *Aniołowie stróżowie w chrześcijańskiej starożytności*; prof. dr hab. J. Wojtczak-Szyszkowski (UW, Warszawa) – *Rola aniołów w „Sermones” Piotra Chryzologa*.

18. **Komisja Bizantynologiczna** Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN przewiodła w roku 2005 dwa posiedzenia z następującymi prelekcjami: 28 V: prof. dr hab. A. Łukasiewicz – *Inskrypcje w Kom-el-Dikka – zmierzch cesarskiej Aleksandrii*; dr hab.

D. Wrotka – *Upadek Cesarstwa Rzymskiego w historiografii wieków IV-VI (zarys problemu)*; zaś 26 XI: prof. dr hab. M. Wilczyński – *W służbie dwu panów. Oficerowie rzymscy pochodzenia germańskiego na etacie armii wschodnio i zachodnio rzymskiej w V i VI wieku*; prof. dr hab. M. Salamon – dr M. Kruk – *Enkolpiony w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. Problematyka badawcza*.

19. Komisja Historii Starożytnej Polskiego Towarzystwa Historycznego organizuje 21-23 IX 2005 r. w Instytucie Historycznym we Wrocławiu konferencję na temat: **Grecy, Rzymianie i ich sąsiedzi**. Spośród 54 przewidzianych na niej prelekcji patrologa mogą zainteresować następujące: mgr A. Kotłowska (Poznań) – *Recepcja „Kroniki” Euzebiusza w Armenii jako przykład wymiany kulturalnej między greckim a niegreckim Wschodem*; dr K. Maksymiuk (Siedlce) – *Armenia w polityce Sasanidów w III wieku*; dr D. Spychała (Bydgoszcz) – *Stosunki rzymsko-gockie a konflikt katolicko-ariański od Konstancjusza II do Teodozjusza Wielkiego w latach 337-395*; prof. dr hab. D. Musiał (Toruń) – *Rzymska religia publiczna a kultury greckie: kilka uwag na marginesie dyskusji o koncepcji ritus graecus*; o. dr hab. M. Paczkowski (Wrocław) – *Uniwersalizm rzymski i diaspora żydowska w Aleksandrii w okresie rodzącego się chrześcijaństwa*; dr E. Kowalczyk (Poznań) – *Sierota w prawie Żydów, Greków i Rzymian*; prof. dr hab. T. Kotula (Wrocław) – *Święty Augustyn a barbarzyńcy afrykańscy*; ks. prof. dr hab. W. Myszor (Katowice) – *Szenute wobec pogan i herezyków*; dr hab. J. Iluk (Gdańsk) – *Żydowska politeia u schyłku antyku*; ks. dr A. Uciecha (Katowice) – *Grecka hyle w hymnach św. Efrema Syryjczyka*; dr R. Pankiewicz (Bochum) – *Stosunek do obcych w Palestynie i diasporze w świetle tradycji okółotestamentalnej i judaistycznej. Zagadnienia wybrane*.

20. XXXV już z kolei międzynarodowe Dni Augustiańskie, organizowane tradycyjnie każdego roku przez Instytut Patrystyczny „Augustinianum”, odbędą się, jak ustalili ich komitet organizacyjny, **4-6 maja 2006 roku** w siedzibie Instytutu w **Rzymie na temat: Kultura naukowo-przyrodnicza u Ojców Kościoła I-V wieku** (*La cultura scientifico-naturalistica nei Padri della Chiesa sec. I-V*). Organizatorzy pragną poprzez wygłoszone i przedyskutowane prelekcje przybliżyć stosunek Ojców Kościoła do świata natury. Naturę, dzieło Boga, zawierającą Jego ślady i odbicie, opisuje wprawdzie i objaśnia w dużym stopniu Pismo Święte, ale pozostaje ona nadal problemem niezgłębionym. Organizatorzy chcą ukazać stosunek starożytnego chrześcijanina, żyjącego w kontekście kultury grecko-rzymskiej, do świata przyrody. Już Tertulian uczył, że zadaniem człowieka jest zmieniać świat na lepszy, każdego dnia go uszlachetniać i ubogacać, osuwać pustynie, udostępniać puszcze, piaski i skały, osuwając zwierzęta, osuszać bagna, budować domy, miasta i społeczności (*De anima* 50, 3). Inni znów pisarze chrześcijańscy, jak Firmikus Maternus i Sydoniusz Apolinary wierzyli mocno w astrologię i jej prawa. Te i inne problemy, którymi żyli starożytni chrześcijanie, czekają na przybliżenie i wyjaśnienie, m.in. jakimi roślinami i zwierzętami posługiwali się alegorycznie przy objaśnianiu prawd wiary. Wszyscy, którzy pragną wziąć udział w tej konferencji, proszeni są o jak najszybsze zgłoszenie tytułów swoich referatów (30 min.) i komunikatów (15 min.) na adres: Segreteria Incontri, *Augustinianum*, Via Paolo VI 25, 00193 Roma/Italia, tel. +39 06 68006232; e-mail: ehaslen@aug.org.

21. Zakład Teologii Patrystycznej UAM w Poznaniu organizuje 1 IV 2006 r., w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie, konferencję na temat: **Człowiek w perspektywie doczesności i wieczności: antropocentryzm Ojców Kościoła**. Chętni prelegenci proszeni są o jak najszybsze zgłoszenie tytułów swoich referatów.